

delse, maa man antage, at han heller ikke selv har kunnet se det, og saa vil det ikke være rigtigt fra et almindeligt menneskeligt Synspunkt at straffe ham.

Paa den borgerlige Retsplejes Omraade er der sket det, at Dommeren har faaet langt mere Indflydelse paa Sagen. Han faar flere Midler i sin Haand til at faa Sagen afgjort paa den Maade, han anser for rigtig. Alle de Regler, ved hvilke man gennem Aarhundreder har formet et Retssystem, der lagde Baand paa Dommeren, indsluttede ham i mange Skranker, beregnede paa at gøre Dommen saa god som muligt ved at beskytte mod Vilkaarlighed, har man i Tidens Løb forstaaet kunde være Hindringer for, at det, som virkelig var Ret, blev kendt for Ret. Derfor har man forladt saa mange som muligt af disse Skranker, særlig Reglerne om bunden Bevisførelse: hvor meget der skal udkræves til at føre Bevis, og hvem Bevisbyrden paahviler. Dommeren bliver i Virkeligheden stillet friere nu end før. Man betror Dommeren meget mere, men det Grundlag, paa hvilket han træffer Afgørelsen, foreligger for Offentligheden, og Appel kan jo fremdeles finde Sted.

Særlig er der et Punkt, jeg vil gøre opmærksom paa: at Parterne kunne indkaldes til personlig Forklaring om Sagerne. Hvordan man ellers ser paa Reformen i sin Helhed, ville vistnok alle, der kende vore Retsforhold, sige, at dette er godt og nyttigt og kan bidrage til at faa Sandheden frem.

Ved Strafferetsplejen er Hovedfremskridtet, at den sigtede ikke skal være pligtig til at afgive Forklaring i sin egen Sag. Det, som den nuværende Retspleje angribes for, er den Betydning, der tillægges egen Tilstaaelse, og den Virksomhed, der udfoldes, for at fremskaffe denne. Det er sikkert nok, at Inkquisitionssystemet i tidligere Tid har ført til store Misbrug. Jeg tror ikke, at det nu medfører mange eller store Misbrug, men det kommer af, at Systemet nu er meget svagt. Derfor kan det ogsaa som Grund til at indføre denne principielle Forandring paa Strafferetsplejens Omraade anføres, at da de Midler, ved hvilke det ofte kun var muligt at faa vedkommendes Tilstaaelse, ikke bør og ikke kunne anvendes, staa man ved de nuværende Bevisregler, hvorefter der f. Eks. skal to Vidner til at afgøre en Sag, i mange Tilfælde magtesløs overfor en Person, om hvilken den Dommer, der skal dømme, har den Overbevisning, at han har begaaet Forbrydelsen. Her bliver der nu

altsaa skabt en stor Beskyttelse for den sigtede mod, at han skulde foranlediges til at afgive urigtig Tilstaaelse. Men paa den anden Side maa man finde sig i, at han kan blive dømt paa mindre Bevis end hidtil. Der er her, som alle Vegne, Lysider og Skyggesider. Samfundet kræver, at Forbrydelser skulle kunne straffes, og det er sjældent, at Folk, der begaa en Forbrydelse, i Forvejen tilkalde to Vidner. I Fremtiden vil den Dommer eller Jury, der faar med Sagen at gøre, kunne dømme en Mand paa eet Vidne. Det vil maaske fra først af falde underligt. Det er sikkert nok, at Afgørelserne ville blive meget mere omtvistede, end de nu ere, men det er jo Sandheden med Hensyn til Strafferetsplejen, at vi bevæge os her paa et Omraade, hvor man kan ordne sig paa den ene eller den anden Maade, Fejltagelser ere dog mulige. Det er meget sørgeligt, og da Juristerne ikke ville paatage sig Ansvar — det er ogsaa en Grund til Juryens Indførelse — for de vigtigste Afgørelser om Menneskers Ve og Vel, maa man kalde Samfundets Borgere til selv at se paa Sagen for at afgøre, om man kan forsvare at dømme vedkommende eller skal lade ham løbe.

Nu har jeg først talt ret fyldigt om Ændringsforslagene. Dernæst har jeg talt lidt om Reformen i Almindelighed. Sluttelig vil jeg udtale, at dette er en stor, folkelig Reform. Begrundelsen heraf ligger i det foregaaende. Det er til Dels ogsaa en radikal Reform. Med Hensyn til de Midler, som anvendes for at beskytte de sigtede, gaar man saaledes paa flere Punkter videre, end Proceskommissionens og det tidligere vedtagne Forslag gik. Jeg skal saaledes henvisse til, i hvilke Tilfælde Forundersøgelse skal finde Sted. Forholdet er nemlig det, at man ordentligvis begynder Straffeundersøgelsen med en Efterforskning, derefter gaar man over til Forundersøgelsen. Under Efterforskningen ere Retsmøderne hemmelige, under Forundersøgelsen lukkes Dørene op, saa at Beskyttelsen er større under Forundersøgelsen. Dette har f. Eks. i Norge ført til, at Forundersøgelsen bliver meget sjælden, idet man i Regelen holder sig til Efterforskningen. Men her bestemmes, at naar man vil gribe ind imod en sigtet, skal man straks skride til Forundersøgelsen. Jeg haaber, at det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds (Alfred Christensen) vil indrømme, at det er et ogsaa efter hans Syn stort og betydningsfuldt Fremskridt. De Herrer ville ogsaa erindre, at